

www.kdu.se

SKAFFA DIG ETT LIV!

*En rapport om barns och ungas
uppväxtvillkor från KDU*

Kristdemokratiska
Ungdomsförbundet

Förord

Vid rikstinget i Umeå sommaren 2011 fattade Kristdemokraterna beslut om att ”barns och ungas uppväxtvillkor” ska utgöra partiets politiska fokusområde under innevarande mandatperiod och nästa. Under hösten 2011 fastställde sedan partistyrelsen fyra prioriterade områden inom vilka utveckling av ny politik ska ske; familj, skola, ungdomsarbetslöshet och ungdomsbrottslighet. För de två förstnämnda politikområdena har partiinterna arbetsgrupper tillsatts medan utvecklingsarbetet inom de två senare områdena kommer att skötas av utvecklingsavdelningen inom Kristdemokraternas parti- och riksdagskansli. Mycket av politikutvecklingsarbetet kommer att ske under det närmaste året.

Kristdemokratiska ungdomsförbundet (KDU) står bakom beslutet om att ha barns och ungas uppväxtvillkor som politiskt fokusområde. Det är ett viktigt område inom vilket partiet har hög trovärdighet. Men det är också ett område som både passar partiets prioriteringar väl och kan väcka engagemang inom den egna rörelsen. Inte minst det senare är viktigt, då vi under en tid tyvärr har tvingats se hur antalet aktiva kristdemokrater minskat runtom i landet.

Kristdemokraternas allvarliga problem kommer dock inte att lösas bara för att partiets företrädare runtom i landet pratar om samma samhällsproblem och om ungefär samma frågor. Nej, partiets politik för att ge barn och unga bästa möjliga uppväxtvillkor behöver vara såväl enhetlig som inriktad på Kristdemokraternas potentiella väljargrupper. Dessa finns till höger i det svenska politiska landskapet, vilket är en syn som också partistyrelsen, sedan ett beslut i september, delar. Det är av oerhörd stor vikt att partiets utvecklingsarbete verkligen tillgodoser behovet av en riktigt skarp politisk profilering gentemot dessa väljargrupper.

KDU fyller flera viktiga funktioner inom den kristdemokratiska rörelsen, däribland att sprida kristdemokratins bland Sveriges unga, att vara kampanjmaskineri i samband med valrörelse samt att utgöra en viktig resursbas då moderpartiet behöver rekrytera till förtroendeuppdrag och tjänstemannaposter. Men KDU ska också fungera som politisk sparringspartner till Kristdemokraterna och komma med inspel till, och feedback på, politiska förslag och utspel samt ryta ifrån då partiet går in på ideologiska villovägar.

Denna rapport ska ses som just ett sådant inspel till Kristdemokraternas politikutvecklingsarbete. Här presenteras ungdomsförbundets syn på moderpartiets situation samt 20 förslag på profilfrågor som alla ligger inom ramen för det fastställda fokusområdet. Till grund för rapporten ligger KDU:s senaste politiska kampanj – ”Skaffa dig ett liv!” – vilken dels fokuserar på alla människors personliga ansvar för sina egna liv men också på hur politiken kan hjälpa till att skapa så goda förutsättningar för alla människor att ”skaffa sig” det liv som just han eller hon vill leva.

Trevlig läsning!

Aron Modig
Förbundsordförande KDU

Familj

Att barn och unga ges rätten att växa upp i välfungerade, trygga och sammanhållna familjer är grunden för ett tryggt samhälle. Trots detta finns det krafter som ropar ”död åt familjen”. Dessa måste i alla lägen utgöra Kristdemokraternas främsta politiska motståndare. Vårt fokus bör ligga på att stå upp för familjen och stärka dess roll i samhället. Genom stärkt privatekonomi och mer valfrihet inom välfärden kan vi förenkla familjers vardag och flytta mer makt från de politiska sammanträdesrummen till köksborden. Så skapar vi förutsättningar för att fler ska vilja axla det betydelsefulla ansvaret att bli föräldrar och att bilda familj. Att familjeperspektivet överhuvudtaget finns med i Alliansens politik är Kristdemokraternas förtjänst och det är därför av yttersta vikt att partiet även framgent är drivande på det familjepolitiska området.

Våra förslag:

➤ **Sänk skatten för vanligt folk!**

Barn som växer upp i sammanhållna familjer mår generellt sett bättre under sin uppväxt och klarar sig bättre när de själva blir vuxna. Många barnfamiljer har svårt att få ekonomi och familjeliv att gå ihop och det ökar risken för såväl gräl och konflikter som skilsmässor. För att verkligen underlätta barnfamiljernas vardag och stärka deras ekonomi bör Kristdemokraterna vara drivande i arbetet för fortsatta skattesänkningar för verklighetens folk.

➤ **Inför ett skatteavdrag för barnfamiljer!**

För att ytterligare underlätta för barnfamiljer på det ekonomiska planet bör Kristdemokraterna arbeta för ett nytt skatteavdrag för familjer – ett barnavdrag – om minst 50 000 kronor per barn.

➤ **Inför frivillig sambeskattning!**

Kristdemokraterna bör arbeta för införandet av frivillig sambeskattning. Det skulle ge ökad flexibilitet och egenmakt för landets familjer. Vi måste få bukt med alla de skilsmässor som skapats av bidragsfällor och världens högsta skattetryck!

➤ **Inför ett barnkonto istället för dagens alla bidragssystem!**

Idag finns en rad olika stöd som betalas ut till de som blir föräldrar; adoptionsbidrag, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning samt barnbidrag och tillhörande flerbarnstillägg. Detta är ett alltför spretigt system. Därför bör alla dessa bidrag ersättas med ett barnkonto som föräldrarna själva kan disponera över. En familj kan då själva besluta hur föräldrarnas tid hemma med barnen ska fördelas, ta initiativ till ett föräldrakooperativ eller finansiera en kommunal förskoleplats exempelvis.

➤ **Etablera fler familjecentraler!**

Många unga föräldrar kan vittna om att de känner sig ensamma i sin föräldraroll. De har inte sällan ett stort behov av att bygga upp ett nätverk omkring sig och de bär ofta på en önskan om att träffa nya vänner som de kan samtala och utbyta erfarenheter med. Samtidigt finns ett behov av stöd från det offentliga i form av barnavårdcentraler och föräldrautbildningar. Kristdemokraterna bör därför arbeta för att öka antalet familjecentraler, med olika former av kompetens under samma tak.

Skola och högre utbildning

Skolan är en av de platser där barn och unga spenderar en stor del av sin vakna tid. Det är där kunskap förmedlas och livslånga vänskapsband knyts. Skolans uppgift är att ge eleverna verktyg att klara dagens och framtidens vardag, att förmedla värderingar och normer samt att höja bildningsnivån bland vanliga människor. Skolan är en plats som ska ge människor förutsättningar att skaffa sig ett liv – efter sina egna villkor. Många yrken kräver i dag någon form av eftergymnasial utbildning. Därför ska både arbetsmarknadsanknytningen och bildningstanken vara ledstjärnor för den högre utbildningen.

Våra förslag:

➤ Uppmuntra fler att starta friskolor!

En mångfald av skolor och ett stort mått av valfrihet är bra för kvaliteten i undervisningen! Samtidigt som det är viktigt att det ställs krav på de aktörer som vill starta en friskola, är det lika viktigt att fristående alternativ uppmuntras. Alltför strikta bedömningar från Skolinspektionens sida riskerar att begränsa mångfalden och valfriheten. Kristdemokraterna bör i alla lägen stå upp som en garant för friskolorna och det fria skolvalet.

➤ Nolltolerans mot mobbning ska råda!

Enligt organisationen Friends är 50 000 skolbarn i Sverige idag mobbade. Samtidigt ser vi hur barns och ungas psykiska hälsa blir allt sämre och hur självmorden bland unga skjuter i höjden. Vid förekomst av mobbning måste det i varje läge vara den som mobbar som ska tvingas byta skola, i de fall detta är nödvändigt. Självklart kan tyckas, men fortfarande kommer med stor regelbundenhet historier som talar om motsatsen. Det är oacceptabelt!

➤ Slopa fribeloppet i studiemedelssystemet!

Ett problem som drabbar många ungdomar som studerar är de regler som Centrala studiestödsnämnden (CSN) sätter upp och som begränsar hur mycket studenter får jobba vid sidan av sina studier utan att rätten till studiestöd försvinner. Detta har drabbat många flitiga ungdomar hårt. Kristdemokraterna bör aktivt arbeta för att alla studenter ska få jobba så mycket de vill vid sidan om sina studier.

➤ Reformera arbetssättet för värdegrundsarbetet!

En kristdemokratisk skolpolitik bör utgå ifrån att värdegrunden är något universellt, som syftar till att skapa gemenskap mellan människor och utrusta unga med en etisk kompass. Ett lyckat värdegrundsarbete bör vara en integrerad del av den ordinarie undervisningen och aktivt stödjas av ledningen på en skola. Föräldransvaret bör betonas för barns och ungas fostran och värdegrundsarbetet i första hand bedrivs i samarbete med hem och familj.

➤ Erbjud möjlighet till studier som överstiger 60 hp per år!

En viktig målsättning för utbildningspolitiken bör vara att ge studenterna ökade möjligheter att påverka utbildningens utformning. För att kunna förkorta utbildningstiden, och därigenom nå arbetsmarknaden tidigare, bör studenterna kunna välja att förvärva fler än 60 högskolepoäng per år och i större utsträckning än idag tillgodogöra sig relevant utbildning under somrarna.

Ungdomsarbetslöshet

Sverige har under lång tid haft en mycket hög arbetslöshet bland ungdomar. Ungdomsarbetslösheten bland personer yngre än 25 år uppgick under det andra kvartalet 2011 till drygt 22 procent (Eurostat), vilket kan jämföras med arbetslösheten i resten av befolkningen som samma period låg på 8,2 procent.

Arbete är helt avgörande för att människor ska kunna skaffa sig ett bra liv. Nyckeln till en fortsatt god välfärd och fler jobb åt unga stavas inte mer bidrag och arbetsmarknadspolitiska åtgärder, utan kraftfulla satsningar och effektiva reformer för ett mer företagsamt Sverige.

Våra förslag:

➤ **Stoppa turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd!**

Kristdemokraterna måste arbeta för att stoppa diskrimineringen av unga på arbetsmarknaden genom att avskaffa turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (LAS). Dessa regler är i många avseenden orättvisa och bidrar till att hålla både unga och invandrare utanför arbetsmarknaden.

➤ **Fortsätt sänka arbetsgivaravgifterna för små företag!**

Kristdemokraterna måste fortsätta underlätta för företag att växa. Ett viktigt led i det arbetet är att göra det billigare att anställa. Alliansregeringens reducering av arbetsgivaravgiften för personer under 26 år är viktig att behålla. Därutöver bör en särskilt riktad sänkning av arbetsgivaravgiften genomföras för landets småföretagare.

➤ **Avskaffa sjuklöneansvaret för småföretagare!**

God lönsamhet är viktigt för att landets småföretag ska kunna växa och erbjuda jobb åt Sveriges unga. Viktigt är också att riskerna med att driva företag hålls på en rimlig nivå. Människor måste våga förverkliga sina drömmar genom att starta eget. För att minska dessa risker bör Kristdemokraterna arbeta för att slopa sjuklöneansvaret för landets småföretagare. Detta ansvar borde istället ligga på staten.

➤ **Bort med 3:12-reglerna!**

Kristdemokraterna borde verka för ett avskaffande av de så kallade 3:12-reglerna som reglerar möjligheterna för personer som driver fåmansbolag att fördela inkomster mellan högre beskattad arbetsinkomst och lägre beskattad kapitalinkomst. Fåmansbolagen borde i större utsträckning få skörda frukten av sitt slit och risktagande.

➤ **Bort med värnskatten!**

Människor i Sverige hör fortfarande till de som är bland de minst benägna att starta företag, enligt en global undersökning från Entreprenörskapsforum (2011). För att få fler intresserade av att bli företagare behöver Kristdemokraterna presentera ordentliga reformer som ökar förtjänsten för den som driver företag. Regeringen måste avskaffa den omoraliska värnskatten, som inte är någonting annat än en straffskatt på flit, företagande och utbildning.

Ungdomsbrottslighet

Enligt den senaste nationella trygghetsundersökningen från Brottsförebyggande rådet (Brå) uppger 24 procent av Sveriges befolkning (16–79 år) att antingen de själva eller någon annan i hushållet har utsatts för brott någon gång under det senaste året. Var fjärde känner sig också otrygg när han eller hon går genom sin stadsdel efter mörkrets inbrott. Brottsligheten och otryggheten är ett reellt problem i Sverige idag.

Unga människor är ofta utsatta för brott samtidigt som också förövarna är unga, särskilt när det gäller vålds- och sexualbrott. Att fånga upp unga människor ”på glid”, samtidigt som den brottslighet som faktiskt existerar bekämpas, är nyckeln till en lyckad rättspolitik. Vi får heller inte glömma brottsoffren. Det finns saker som ökar risken för att någon ska begå ett brott, men ytterst har alla ett ansvar för sina handlingar. Brottsoffret förtjänar upprättelse och rättvisa.

Våra förslag:

➤ **Fler poliser som syns på stan!**

Statens mest grundläggande uppgift är att garantera medborgarnas säkerhet. Forskning visar också att fler poliser som syns på gator och torg minskar brottsligheten på platser som är extra brottsutsatta. Dessutom skapas en känsla av trygghet då fler poliser är synliga på stan. Sedan Alliansen tog över makten i Sverige har antalet poliser ökat från 17 000 till 20 000. Detta är bra, men vi unga kristdemokrater vill på sikt se dubbelt så många poliser i Sverige, för att öka tryggheten i samhället.

➤ **Alla brott ska utredas!**

För att människor ska känna förtroende för rättstaten krävs att man upplever det som verkningsfullt att anmäla brott. Därför bör polisen både ges resurser och organiseras effektivare, så att alla brott som anmäls kan utredas. Detta är extra viktigt i de fall då förövaren är ung, så att fler kan hindras från fortsätta på en kriminell bana.

➤ **Avskaffa straffrabatten!**

I Sverige finns en rättstradition av att ge ”mängdrabatt” på straffen för kriminella som begått flera brott. Detta är oetiskt och en grov kränkning mot alla de brottsoffer som förtjänar upprättelse. De som begår brott måste få ta konsekvenserna av sina handlingar.

➤ **Bort med 2/3-frigivningen!**

Den som dömts för ett brott ska också avtjäna sitt straff. Den praxis som finns i det svenska rättssystemet om att frige en brottsling som avtjänat endast två tredjedelar av sitt straff är därför orimlig. Praxis bör istället bli att hela straffet ska avtjänas för att påföljder ska ha någon effekt och etiskt värde.

➤ **Stärk föräldraansvaret – tvinga dem att vara med på rättegångar!**

Trasiga familjer och föräldrar som inte tar ansvar för sina barn är många gånger en orsak till att människor börjar begå brott. Därför bör staten sända tydliga signaler om att föräldraansvaret ska stärkas. Föräldrar ska tvingas närvara vid rättegångar när förövaren är minderårig.

Andra viktiga områden

Bostadspolitik

En hållbar bostadssituation är i högsta grad en fråga med ungdomspolitiska implikationer. Många ungdomar och yngre vuxna kan till följd av höga boendekostnader och bostadsbrist inte skaffa sig en egen bostad och får svårare att bilda familj. Grunden i en hållbar bostadspolitik, i städerna och på landsbygden, måste vara att göra det lönsammare att både bygga och förvalta fastigheter. En övergång till ett system som i högre grad tar hänsyn till marknadspriser är därför nödvändigt.

För att tillgängliggöra mer av de befintliga bostäderna måste andrahandsuthyrning underlättas. Detta skulle kunna ske genom att hyresinkomstskatten sänktes men också genom att fler bostadsrätter omvandlas till ägarlägenheter. För många studenter är bostadssituationen speciellt pressande och flera viktiga reformer finns här att göra. Att tillåta universitet att äga fastigheter skulle vara ett viktigt sätt att involvera studentkårerna, och studenterna själva, i bostadsförvaltningen. Speciellt för att underlätta byggnationen av studentbostäder bör även byggnormen reformeras så att för studenter ofta onödiga krav som till exempel antal parkeringsplatser kan ändras.

Ungas psykiska hälsa

Förebyggandet av den psykiska ohälsans utbredning bland ungdomar är en avgörande fråga att prioritera när barns och ungdomars goda uppväxtvillkor ska slås fast. Den rådande situationen på området går snabbt i fel riktning och med stegrande självmordstal och självskadebeteende bland unga är snabba åtgärder på området nödvändiga.

Skolmiljön är den plats där ungdomar tillbringar största delen av sin tid och därför är ett fortsatt utvecklande av det skyddsnät som skolan erbjuder ytterst viktigt. En starkt ökad kuratorstäthet spelar här en stor roll och denna nivå bör jämföras med kraven på skolsköterskenärvaro. Skolans förebyggande arbete och upplysningsverksamhet mot droganvändning samt dess negativa inverkan på den psykiska hälsan bör även kunna fördjupas ytterligare.

Civilsamhället

Människan är av sin natur en gemenskapstörstande varelse. I det civila samhället finns förutsättningar för en ökad gemenskap. Det är en skola i livet för många unga människor som där tillåts att växa. Många är de som i olika delar av civilsamhället övat upp sin sociala förmåga, fått uppleva känslan av kamratskap, fått pröva på hur man arbetar tillsammans i ett lag och lära sig betydelsen av ett gott uppförande. Ett livskraftigt civilt samhälle bidrar till en gemensam etik och tydliga värderingar. Därför måste regeringen gå vidare och förbättra förutsättningarna ytterligare för den ideella sektorn.

Politik handlar inte minst om att sända signaler. Det därför glädjande att civilsamhällets roll uppvärderats genom den avdragsrätt för ideella gåvor som infördes vid årsskiftet. Vi kan dock inte vara nöjda här. Avdragsrätten bör i framtiden även omfatta företag, högre gåvobelopp samt gåvor till fler delar av civilsamhället, såsom idrottsföreningar och kulturverksamheter.

Avslutning

Kristdemokraterna befinner sig i ett besvärligt läge. Partiet har backat i fem raka val och i opinionsundersökningarna befinner partiet sig under fyraprocentsspärren betydligt oftare än över densamma. Flera olika faktorer ligger bakom dessa problem. Under lång tid har partiet vacklat mellan olika politiska inriktningar och slogans samtidigt som det varit svårt att engagera partifolket runtom i landet. Nu är tid att ändra på detta.

Kristdemokraterna fyller alltjämt en väldigt viktig funktion i svensk politik. Partiet står för ett samhälle byggt på en fast etisk grund och betonar betydelsen av gemenskap i stabila familjer och ett starkt civilsamhälle. Partiet står upp för människans frihet och det personliga ansvar som var och en har för sitt liv och sina handlingar. Politiken baseras på värderingar som stått sig i tusentals år.

Under hösten och vintern har interna stridigheter stått i fokus för partiets verksamhet. Det har av naturliga skäl ställt Kristdemokraternas externa arbete lite grand i skuggan, men de senaste månadernas partiledardiskussion har likväl varit nödvändig. Då val har hållits och klubban fallit i Västerås den 28 januari är det icke desto mindre viktigt att fokus riktas på framtiden och att alla arbetar tillsammans för starka valrörelser och goda valresultat 2010. KDU vill vara med i det arbetet och denna rapport ska ses som ett första konstruktivt inspel i debatten.

Nu är det upp till oss själva att bevisa att Kristdemokraterna är en kraft att räkna med i svensk politik.